

MRF 2022.64

Planklagenævnets afgørelse af 4. april 2022, j.nr. 21/11479

Ikke medhold i klage over forbud efter planlovens § 14 mod nedrivning af Langå Stationsbygning, da kommunen ikke var forpligtet til at indhente yderligere oplysninger til brug for vurderingen af bygningernes bevaringsværdi, og da forbuddet fandtes tilstrækkeligt begrundet, og der er mulighed for at kræve kommunal overtagelse af ejendommen efter planlovens § 49.

Randers Kommune nedlagde i august 2021 forbud efter planlovens § 14 mod nedrivning af Langå Stationsbygning. Ejendommen var omfattet af en lokalplan, der havde til formål fastholde områdets stationsbykarakter, og som bl.a. indeholdt bestemmelser om bevaring af bebyggelse, men stationsbygningen var dog ikke omfattet af disse bestemmelser. Forbuddet var nedlagt på baggrund af en ansøgning om nedrivning af eksisterende bygninger ved Langå Station, da der skulle udføres et anlægsprojekt som et led i en større elektrificering af jernbanen. Kommunen begrundede forbuddet med, at Langå Station er et kulturelt samlingssted for lokalsamfundet og udgør en vigtig del af Langå's identitet. Forbuddet blev påklaget af ejeren, der bl.a. anførte, at udgifterne til at brandsikre bygningen og stabilisere konstruktionen stod i åbenbart misforhold til ejendommens værdi og udgifterne til ekspropriation og nedrivning, at kommunen i strid med officierprincippet ikke havde indhentet oplysninger om, hvorvidt eventuelle sikkerhedsmæssige foranstaltninger ville medføre en forringelse af bygningernes bevaringsværdi, og at afgørelsen led af væsentlige begrundelsesmangler. Planklagenævnet afviste at tage stilling til afgørelsens hensigtsmæssighed og bemærkede i den forbindelse, at ejeren af en ejendom under visse betingelser kan forlange ejendommen overtaget af kommunen mod erstatning, når det i en lokalplan er bestemt, at en bebyggelse ikke må nedrives uden kommunens tilladelse, og tilladelsen nægtes, jf. plan-

lovens § 49. Nævnet kunne dog ikke tage stilling til dette spørgsmål, da det henhører under taksationskommissionen, jf. planlovens § 50. Nævnet fandt ikke, at afgørelsen led af en væsentlig retlig mangel som følge af, at kommunen ikke havde indhentet yderligere oplysninger til brug for vurderingen af bygningernes bevaringsværdi, da der ikke gælder lovkrav om, at sådanne oplysninger inddrages i beslutningen om at nedlægge et § 14-forbud. Nævnet fandt endvidere, at afgørelsen var tilstrækkeligt begrundet. Nævnet lagde til grund, at forbuddet var nedlagt, da kommunen havde fundet det hensigtsmæssigt at ændre planlægningen for området, og nævnet fandt ikke grundlag for at antage, at kommunen havde inddraget usaglige hensyn. Nævnet bemærkede i den forbindelse, at en kommune har særdeles brede beføjelser til at beslutte, om kommunen ønsker at igangsætte en lokalplanproces, og at der derfor gælder lempeligere krav til begrundelsens omfang ved nedlæggelsen af et § 14-forbud. Nævnet bemærkede endvidere, at klagerens høringssvar var gengivet i punktform i afgørelsen, ligesom alle høringssvar i deres fulde ordlyd var vedlagt afgørelsen som bilag. Det fremgik desuden af afgørelsen, at partshøringssvarene i deres helhed var indgået i sagsbehandlingen forud for afgørelsen, men at der ikke herved var fremkommet nye oplysninger, der havde haft indflydelse på afgørelsen. Planklagenævnet kunne herefter ikke give medhold i klagen.

Afgørelse i klagesag om Randers Kommunes forbud mod nedrivning af Langå Stationsbygning

21/11479

Randers Kommune har den 19. august 2021 nedlagt forbud efter planlovens § 14 mod nedrivning af bebyggelse på ejendommen [A1], Langå.

Afgørelsesadressaten har klaget over afgørelsen.

I denne afgørelse har Planklagenævnet behandlet følgende spørgsmål:

- Om et forbud efter planlovens § 14 er meddelt i overensstemmelse med planloven og almindelige forvaltningsretlige regler.
- Om kommunen havde det fornødne grundlag til at træffe afgørelse, jf. officialprincippet.
- Om kommunen har begrundet afgørelsen, jf. forvaltningslovens §§ 22 og 24.

Planklagenævnet kan ikke behandle de øvrige klagepunkter i sagen.

Planklagenævnet kan ikke give medhold i klagen. Det betyder, at kommunens afgørelse gælder.

1. Sagens oplysninger

1.1. Ejendommen og lokalplanen for området

Klagen vedrører Langå Station, der er beliggende på [A1], Langå.

Ejendommen er omfattet af lokalplan nr. 663, Langå bymidte og stationsområde (https://dokument.plandata.dk/20_9415702_1529913234692.pdf).[1]

Det fremgår af lokalplanens redegørelse, s. 10, at hovedgaden [A2] gennem historien har været bindeleddet mellem stationen og den gamle Langå landsby, at der langs gaden er opført en række ejendomme, som er typiske for stationsbyen, og at der er flere bevaringsværdige bygninger i området. Det fremgår endvidere, at lokalplanen fastsætter bestemmelser for bebyggelsen langs [A2], som har til formål at sikre referencerne til stationsbykarakteren, samtidig med at mulighederne for modernisering fastholdes.

Det fremgår af lokalplanens § 1, at den blandt andet har til formål at sikre, at stationsbykarakteren fastholdes for bebyggelsen langs den sydlige del af [A2] og [A3] samt i stationsområdet, ligesom lokalplanen indeholder bestemmelser, der regulerer bebyggelsens ydre fremtræden og adgangen til at opsætte skilte i stationsområdet. Stationsbygningen er ikke omfattet af lokalplanens bestemmelser om bevaringsværdige bygninger.

Det fremgår af sagen, at der den 14. juni 2021 blev ansøgt om nedrivning af eksisterende bygninger ved Langå Station, der da der skal udføres et anlægsprojekt ved stationen som et led i en større elektrificering af jernbanen.

1.2. Afgørelsen, der er klaget over

Randers Kommune har den 19. august 2021 nedlagt forbud efter planlovens § 14 mod nedrivning af bebyggelse på ejendommen [A1], Langå.

Det fremgår af afgørelsen, at Randers Kommune vurderede, at Langå Station og det dertilhørende anneks har vigtige bevaringsværdige kvaliteter, som vægter højt i forhold til dens bevarelse, og at den derudover fremstår som et vigtigt kulturelt samlingssted for lokalsamfundet. Det fremgår, at det at være en stationsby er en vigtig del af Langå's identitet, som ud over jernbanen også omfatter stationsbygningen, og at der i gadebilledet fortsat er reminiscenser af stationsbyggeskikken og de dertilhørende funktionsbestemte bygninger, som fortsat er med til at fortælle historien om byens vigtighed som et infrastrukturelt knudepunkt. Det fremgår endvidere, at Randers Kommune vurderede, at Langå Stations bebyggelse er en vigtig brik i denne fortælling, hvorfor det skal prioriteres, at den bliver bevaret.

1.3. Klagen og bemærkningerne hertil

I sagen indgår følgende materiale fra klageren: Klagen af 15. september 2021.

Kommunen er kommet med bemærkninger til klagen den 11. oktober 2021.

Planklagenævnet modtog klagen fra kommunen den 11. oktober 2021.

Klagen og bemærkningerne er i deres helhed indgået i sagsbehandlingen. De enkelte klagepunkter er kort gengivet nedenfor under afsnit 2.

2. Planklagenævnets bemærkninger og afgørelse

2.1. Planklagenævnets behandling af sagen

I sagens behandling har følgende medlemmer deltaget: Helle T. Anker (formand), Ulf Kjellerup, Thomas Klyver, Flemming D. Larsen, Jonas V. K. Nielsen, Torsten S. Pedersen, Henrik Stjernholm, Helle Søeberg, Keld K. Sørensen, Flemming Thornæs og Jan Woolhead.

2.2. Planklagenævnets kompetence og prøvelse

Planklagenævnet kan tage stilling til retlige spørgsmål i forbindelse med en kommunes afgørelse efter planloven, jf. lovens § 58, stk. 1, nr. 3.[2]

Retlige spørgsmål omfatter alle spørgsmål om lovligheden eller gyldigheden af trufne afgørelser, herunder fortolkning eller forståelse af lovbestemmelser samt overholdelse af almindelige forvaltningsretlige grundsætninger.

Saglig forvaltning, bygningens sikkerhed og ejendommens værdi

Klageren har anført, at afgørelsen medfører et unødigt samfundsspild med økonomiske og tidsmæssige konsekvenser, idet nedrivningsforbuddet er meddelt under forudsætning af fremsættelse af et lokalplanforslag, som klageren og staten kan gøre indsigelser og nedlægge veto imod, således at lokalplanen ikke endeligt kan vedtages.

Klageren har endvidere anført, at det samlet set vurderes, at udgifterne til at brandsikre den eksisterende bygning og stabilisere konstruktionen står i åbenbart misforhold til ejendommens værdi og udgifterne til at ekspropriere og nedrive bygningen, og at det, sammenholdt med ejendommens stand, er mest hensigtsmæssigt, at bygningen nedrives.

Dette vedrører kommunens skønsmæssige beslutning om nedlæggelse af § 14-forbud med henblik på eventuel fremsættelse af forslag til ny lokalplan, og Planklagenævnet har ikke kompetence til at behandle dette spørgsmål.

Planklagenævnet bemærker i den forbindelse, at ejeren af en ejendom under visse betingelser kan forlange ejendommen overtaget af kommunen mod erstatning, når det i en lokalplan eller byplanvedtægt er bestemt, at en bebyggelse ikke må nedrives uden tilladelse fra kommunalbestyrelsen og tilladelsen nægtes, jf. planlovens § 49.

Nævnet har ikke kompetence til at tage stilling til spørgsmål om overtagelse mod erstatning efter planlovens § 49. Det er i stedet taksationsmyndighederne efter lov om offentlige veje, der afgør berettigelsen af krav efter planlovens § 49, jf. planlovens § 50.

2.3. Hjemmel til at nedlægge forbud efter planlovens § 14

2.3.1. Klagen

Klagen vedrører et forbud efter planlovens § 14 mod nedrivning af eksisterende bebyggelse.

Planklagenævnet har i denne sag fundet anledning til at vurdere, om kommunen har haft hjemmel til at give et forbud efter planlovens § 14.

2.3.2. Generelt om § 14-forbud

Efter planlovens § 14 kan kommunen nedlægge forbud mod, at der retligt eller faktisk etableres forhold, som kan hindres ved en lokalplan. Kommunen kan således ikke nedlægge forbud mod forhold, som slet ikke kan reguleres ved en lokalplan.

At dispositionen er i overensstemmelse med en gældende lokalplan eller byplanvedtægt, afskærer ikke kommunen fra at nedlægge forbud, da hensigten med bestemmelsen er at give kommunen mulighed for at genoverveje og eventuelt ændre det gældende plangrundlag. Et § 14-forbud kan således også bruges til at forhindre et projekt ved at vedtage en ny lokalplan, som ophæver eller ændrer en eksisterende lokalplan. Det er også uden betydning, om forholdet er i strid med eller i overensstemmelse med kommuneplanen.

2.3.3. Planklagenævnets vurdering

Der er i sagen tale om bevaring af eksisterende bebyggelse. Det følger af planlovens § 15, stk. 2, nr. 18, at der i en lokalplan kan fastsættes bestemmelser om bevaring af eksisterende bebyggelse, således at bebyggelsen kun med tilladelse fra kommunalbestyrelsen må nedrives, ombygges eller på anden måde ændres. Der kan således nedlægges forbud i medfør af planlovens § 14 mod, at en bygning nedrives eller ombygges.

Planklagenævnet finder på den baggrund, at kommunen har haft hjemmel til at give et forbud efter planlovens § 14 mod nedrivning og ombygning af bebyggelsen, såfremt de nærmere betingelser herfor i øvrigt er opfyldt, jf. nedenfor.

Det forhold, at transportministeren kan nedlægge veto mod et evt. lokalplanforslag, jf. planlovens § 28, stk. 1, jf. § 29, stk. 3, kan ikke føre til et andet resultat. Nævnet lægger herved vægt på, at § 14-forbuddet har til formål at give kommunen tid til at undersøge mulighederne, herunder politisk, for at udarbejde et lokalplanforslag.

2.4. Beslutningsgrundlaget for afgørelsen

2.4.1. Klagen

Klageren anfører, at kommunen burde have indhentet oplysninger om, hvorvidt eventuelle sikkerhedsmæssige foranstaltninger vil bevirke, at bygningernes bevaringsværdi mindskes væsentligt, og at kommunen derfor ikke har oplyst sagen tilstrækkeligt.

2.4.2. Generelt om officialprincippet

Kommunen skal ved behandlingen af sager om § 14-forbud overholde almindelige forvaltningsretlige principper.

Det er et grundlæggende forvaltningsretligt princip, at kommunen selv, eventuelt i samarbejde med andre myndigheder, skal fremskaffe de nødvendige oplysninger om en sag eller sørge for, at private (typisk parten eller parterne i en sag) medvirker til oplysning af sagen. Dette princip kaldes officialprincippet eller undersøgelsesprincippet. Princippet sikrer, at der er et tilstrækkeligt faktisk og retligt grundlag for afgørelsen. Overholdelsen af princippet er derfor generelt af væsentlig betydning for en afgørelses lovlighed og rigtighed. Kravene til oplysning af faktum kan dog ikke præciseres generelt, og de er i vid udstrækning skønsmæssige.

En kommune har et ganske vidtgående skøn i forhold til, om kommunen ønsker at nedlægge et § 14-forbud mod nedrivning af en bygning. Nævnet kan ikke efterprøve dette skøn. Disse meget vidtgående skønsmæssige beføjelser, herunder i forhold til afvejningen af forskellige hensyn, indebærer, at der også tilkommer kommunen et vidtgående skøn i forhold til omfanget og karakteren af de oplysninger og vurderinger, som tilvejebringes i forbindelse med sagen.

2.4.3. Planklagenævnets vurdering

Et enstemmigt Planklagenævnet finder, at afgørelsen ikke lider af en væsentlig retlig mangel som følge af, at kommunen ikke har indhentet yderligere oplysninger til brug for vurderingen af bygningernes bevaringsværdi, idet der ikke efter lovgivningen er et krav om, at sådanne oplysninger inddrages i beslutningen om at nedlægge et § 14-forbud.

Planklagenævnet bemærker, at nævnet ikke kan tage stilling til kommunens afvejning af, hvilke oplysninger der skal tilvejebringes til sagen.

Planklagenævnet kan derfor ikke give medhold i klagepunktet.

2.5. Begrundelse

2.5.1. Klagen

Klageren anfører, at afgørelsen indeholder væsentlige begrundelsesmangler. Klageren henviser til forvaltningslovens § 24, stk. 1, 2. pkt., samt praksis fra Folketingets Ombudsmand om, at relevante anbringender bør kommenteres. Klageren anfører, at kommunen i afgørelsen alene har angivet, at der ved partshøringen ikke er fremkommet nye oplysninger af betydning for sagen.

2.5.2. Generelt om begrundelse

En kommune skal foretage en konkret og individuel vurdering af det ansøgte, og kommunens skønsmæssige vurdering skal være baseret på saglige og planlægningsmæssigt relevante hensyn.

En skriftlig afgørelse skal indeholde en begrundelse, medmindre afgørelsen fuldt ud giver parten medhold, jf. § 22 i forvaltningsloven.[3]

En begrundelse skal indeholde en henvisning til de retsregler, som afgørelsen er truffet efter. En begrundelse skal desuden fremtræde som en forklaring på, hvorfor afgørelsen har fået det pågældende resultat. Hvis afgørelsen er baseret på et administrativt skøn, skal begrundelsen derfor angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen, jf. forvaltningslovens § 24, stk. 1. Begrundelsen skal om fornødent også indeholde en kort redegørelse for de oplysninger om sagens faktiske omstændigheder, som er tillagt væsentlig betydning for afgørelsen, jf. lovens § 24, stk. 2.

2.5.3. Planklagenævnets vurdering

Det fremgår af afgørelsen, at der nedlægges et forbud efter planlovens § 14, og at kommunen blandt andet har vurderet, at Langå Station har vigtige bevaringsværdige kvaliteter, at den fremstår som et vigtigt kulturelt samlingssted for lokalsamfundet, og at den er en vigtig del af Langå's identitet og er med til at fortælle historien om byens vigtighed som et infrastrukturelt knudepunkt.

Et enstemmigt Planklagenævn finder, at kommunens afgørelse er tilstrækkeligt begrundet, idet afgørelsen indeholder en henvisning til de retsregler, som afgørelsen er truffet efter, samt hvilke hovedhensyn, der har været bestemmende for kommunens skønsmæssige vurdering af sagen, samt de konkrete forhold, der har indgået.

Planklagenævnet har forstået sagen på den måde, at kommunen har nedlagt et § 14-forbud, da kommunen har fundet det hensigtsmæssigt at ændre planlægningen for området, og nævnet har ikke ud fra sagens oplysninger fundet grundlag for at antage, at kommunen har inddraget usaglige hensyn.

Nævnet bemærker i den forbindelse, at kommunen har særdeles brede beføjelser til at beslutte, om kommunen ønsker at igangsætte en lokalplanproces, og nævnet finder på den baggrund, at der er lempeligere krav til begrundelsens omfang ved nedlæggelsen af et § 14-forbud.

Nævnet bemærker endvidere, at klagerens høringssvar er gengivet i punktform i afgørelsen, ligesom alle høringssvar i deres fulde ordlyd er oplyst at være vedlagt afgørelsen som bilag. Det fremgår desuden af afgørelsen, at partshøringssvarene i deres helhed er indgået i sagsbehandlingen forud for afgørelsen, men at der ikke herved er fremkommet nye oplysninger, der har haft indflydelse på kommunens afgørelse.

Kommunen har således inddraget klagerens høringssvar i afgørelsen. Nævnet bemærker i den forbindelse, at kommunen ikke efter planloven er forpligtet til at imødekomme indsigelser, ligesom kommunen heller ikke er forpligtet til at besvare indsigelser eller begrunde, hvorfor kommunen ikke følger indsigelserne.

Planklagenævnet kan på den baggrund ikke give medhold i klagepunktet.

3. Afsluttende bemærkninger

Planklagenævnet kan ikke give medhold i klagen over Randers Kommunes afgørelse af 19. august 2021 om forbud efter planlovens § 14 mod nedrivning af bebyggelse på ejendommen [A1], Langå.

Afgørelsen er truffet af nævnet, jf. § 4, stk. 2, i lov om Planklagenævnet.

Planklagenævnets afgørelse er endelig og kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed, jf. § 3, stk. 3, i lov om Planklagenævnet.[4] Eventuel retssag til prøvelse af afgørelsen skal være anlagt inden 6 måneder, jf. § 3, stk. 4, i lov om Planklagenævnet.

Det indbetalte klagegebyr tilbagebetales ikke. Klagegebyrer tilbagebetales kun, hvis nævnet har afvist at behandle sagen, hvis klagen tilbagekaldes, eller hvis nævnet giver klageren medhold eller i øvrigt ændrer den afgørelse, der er klaget over. Det er ikke tilfældet i denne sag. Planklagenævnets afgørelse vedrørende klagegebyret kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed. Der henvises til § 3 i gebyrbekendtgørelsen for Planklagenævnet.[5]

---

[1] Planerne kan søges frem på plandata.dk: <http://kort.plandata.dk/searchlist/#/> (<http://kort.plandata.dk/searchlist/#/>).

[2] Bekendtgørelse af lov om planlægning, jf. lovbekendtgørelse nr. 1157 af 1. juli 2020 med senere ændringer.

[3] Lovbekendtgørelse nr. 433 af 2. april 2014 af forvaltningsloven.

[4] Lov nr. 1658 af 20. december 2016 om Planklagenævnet.

[5] Bekendtgørelse nr. 108 af 28. januar 2017 om gebyr for indbringelse af klager for Planklagenævnet.

Sag:

21/11479

Dato:

4. april 2022.

Emner:

Planloven, retlig (...)

Highlight: Vis/skjul highlight

Planklagenævnet (<https://naevneneshus.dk/start-din-klage/planklagenaevnet/>) • Nævnenes Hus • Toldboden 2 • 8800 Viborg • Tlf. nr.: 72 40 56 00 • CVR: 37795526 • Plan@naevneneshus.dk (<mailto:Plan@naevneneshus.dk>)
[Tilgængelighedserklæring](https://www.was.digst.dk/pkn-naevneneshus-dk) (<https://www.was.digst.dk/pkn-naevneneshus-dk>)